

På skilda breddgrader

USA:s interventionspolitik i Korea och Vietnam på
1960-talet

Johan Andersson
Klara Gustavsson

Abstract

This comparative case study examines American foreign policy in Korea and Vietnam after the agreements of armistice in 1953 and 1954. During the 1960's the United States increased its military presence in Vietnam. In Korea however, the US did not intervene after the agreement of armistice. The study aims to explain why the US chose two different approaches from a neoclassical realist perspective. It seeks systemic explanations, as well as explanations related to state capacity and the American decision makers' perception of the power relations. The result shows that structural explanations were not enough to explain the differences in the US policy. However, the South Vietnamese state was less capable of withstanding external threats than the South Korean. Moreover, the South Vietnamese army was inferior to the North Vietnamese, while the South Korean was superior to its northern counterpart. These factors can explain the American decision to intervene in South Vietnam while reducing its military presence in South Korea.

Keywords: Neoclassical realism, Korea, Vietnam, USA, Comparative case study, US foreign policy

Antal ord: 9931

Innehållsförteckning

1. Inledning och bakgrund	4
1.1 Syfte och frågeställning	6
2. Teori	7
2.1 Neoklassisk realism	8
2.2 Tidigare forskning	10
3. Metod och material	11
3.1 Definitioner och operationaliseringar	11
3.1.1 Andra stormakters involvering	11
3.1.2 Statskapacitet	12
3.1.3 Militära styrkeförhållanden i regionerna	14
3.2 Avgränsning	14
4. Analys	16
4.1 Korea	16
4.1.1 Andra stormakters involvering i Koreakriget	16
4.1.2 Sydkoreanska regimens statskapacitet	18
4.1.3 Militära styrkeförhållanden i Korea	20
4.2 Vietnam	23
4.2.1 Andra stormakters involvering i Vietnamkriget	23
4.2.2 Sydvietnamesiska regimens statskapacitet	25
4.2.3 Militära styrkeförhållanden i Vietnam	28
5. Resultat och diskussion	31
6. Referensförteckning	34
6.1 Primärmaterial	34
6.2 Sekundärmaterial	37

1. Inledning och bakgrund

Alla känner till Vietnamkriget som ett av de blodigaste och längsta krigen i modern historia. Mindre uppmärksammat är Koreakriget, som utspelade sig under samma tidsperiod men där de väpnade konflikterna endast varade i tre år. Trots det rådde det liknande förutsättningar för krigen på flera sätt. Efter andra världskriget utkämpades inbördeskrig i båda länderna. Den aktiva fasen av Koreakriget varade i tre år och resulterade i ett än idag delat land, medan Vietnamkriget pågick i olika etapper under nästan 30 års tid och resulterade i ett enat land under kommunistiskt styre. I båda konflikterna kom parterna överens om vapenstillestånd under 1950-talet, men på 1960-talet intervenerade USA militärt i Vietnam och konflikten utvecklades till ett långt och blodigt krig, medan förhållandena på Koreahalvön förhöll sig stabila i jämförelse med utvecklingen i Vietnam.

Både Korea och Vietnam var kolonier före andra världskriget. Som en del av Indokina var Vietnam en fransk koloni och Korea var ett japanskt territorium. Vid slutet av andra världskriget kapitulerade Japan, och segermakterna USA, Sovjetunionen, Storbritannien och Frankrike beslutade att dela upp Korea vid 38:e breddgraden i ett Nord- och ett Sydkorea, under Sovjetisk respektive amerikansk ockupation (Holmström 1972, s. 14). Därefter påbörjades förhandlingar om hur Korea skulle återförenas och bli självständigt, och segermakterna enades om att en provisorisk demokratisk regering skulle upprättas snarast möjligt. Förhandlingarna misslyckades och FN tog över ärendet. Den sovjetiske befälhavaren tillät däremot inte FN tillträde i norra Korea (Holmström 1972, s. 23-24). År 1948 hölls därför allmänna val i de södra delarna av landet, och Republiken Korea (dagens Sydkorea) bildades formellt, med Syngman Rhee som premiärminister. Samma år bildades Demokratiska Folkrepubliken Korea (dagens Nordkorea) med Kim Il Sung i ledningen. De sovjetiska och amerikanska trupperna drog sig tillbaka, men stormakterna fortsatte stödja respektive regim. Tonen hårdnade mellan de koreanska parterna och de kunde inte komma överens om vem som var bäst lämpad att återförena landet (Holmström 1972, s. 26-28). År 1950 invaderade nordkoreanska trupper Sydkorea, och Koreakriget bröt ut. USA och FN stred på Sydkoreas sida medan Sovjetunionen och så småningom Kina stred för Nordkorea

(Malkasian 2001, s. 17, 28). De väpnade konflikterna pågick fram till 1953 då parterna tyckte att kriget kommit till ett dödläge, och skrev under ett avtal om vapenstillestånd (*The Korean War Armistice Agreement*, 1953). Sedan dess har det skett överträdelser över gränserna, särskilt under åren 1966-1969 under det som brukar kallas "the Korean DMZ conflict" eller det "andra" Koreakriget (Wilson Center 1), men USA och andra stormakter har inte varit involverade i väpnade strider på Koreahalvön sedan 1953 (Djun Kil Kim 2005, s. xx-xxii). Sydkorea har sedan kriget genomgått en rad regimskiften, med perioder av militärt styre och totalt sex olika republiker (Young Ick Lew & Hyug-Baeg Im 2020).

I Vietnam ville Frankrike återta sin kontroll över staten efter andra världskrigets slut. Det var något USA först motsatte sig, med argumentet att den koloniala eran skulle få ett slut. Under åren därefter förändrades dock synen på situationen i Vietnam. Det som tidigare setts i termer av kolonialism och frihetskamp, kom istället att betraktas i ljuset av den spridande kommunismen och hotet som Sovjetunionen utgjorde på världsarenan (Stoessinger 2001, s. 95). Den kommunistiske ledaren Ho Chi Minh hade makten i norra Vietnam. Han inte ville ge upp Vietnams självständighet och Frankrike vägrade ge upp sin koloni. Därmed utvecklades ett inbördeskrig, som ledde till etablerandet av en fransk lydstat i syd, medan norra Vietnam var under Ho Chi Minhs kommunistiska styre. Den Sydvietnamesiska staten hade svårt att kontrollera sitt hävdade territorium även med fransk hjälp och en diplomatisk lösning söktes (*The Vietnam War*, avsnitt 1).

Vid Genèvekonferensen 1954 beslutades det att dela Vietnam i en nordlig regim under Ho och en sydlig regim under Bão Đai, snart ersatt av Ngo Dinh Diem, nu utan franskt stöd och omdöpt till Republiken Vietnam år 1955 (Lundestad, 2000, s. 62). Under konferensen beslutades det även om ett vapenstillestånd längs 17:e breddgraden, och att allmänna val om ett återförenande av landet skulle hållas 1956. Flera av parterna var missnöjda med avtalet, och USA skrev aldrig under, men uttryckte att de hade för avsikt att följa avtalet (Stoessinger 2001, s. 93-94). Under 1950-talets senare hälft började USA trappa upp stödet för Diems regim, genom ekonomiskt stöd och militära rådgivare. År 1961 trappades situationen upp, och när de första amerikanska marktrupperna kom till landet 1965 fanns där redan över 20 000 amerikanska militära rådgivare på plats (*American Military History*, 632). Regelrätta militära operationer inleddes, och i början av 1969 ska USA ha haft 541 500 soldater i

Vietnam. Vietnamkriget kom att vara fram till 1975, då de amerikanska trupperna drog sig tillbaka, och Ho Chi Minhs kommunistiska regim tog över makten i hela landet (Stoessinger 2001, s. 109, 113).

Medan Koreakrigets väpnade konflikter upphörde efter överenskommelsen om vapenstillestånd 1953, trappades Vietnamkriget istället upp efter förhandlingar om vapenstillestånd. Efter att USA dragit sig tillbaka från Koreahalvön, intervenerade de aldrig igen, medan de skickade hundratusentals soldater till Vietnam under 60-talet.

1.1 Syfte och frågeställning

Koreakriget och Vietnamkriget är alltså på många sätt liknande konflikter. Båda krigen är inbördeskrig mellan ett kommunistiskt nord och ett kapitalistiskt syd, med flera av världens stormakter involverade. I Korea förhandlade parterna fram till ett vapenstillestånd och en gränsdragning vid 38:e breddgraden år 1953, och sedan dess har de väpnade konflikterna i regionen upphört. Under Genèvekonferensen 1954 försökte världssamfundet nå en liknande lösning med ett delat Vietnam vid 17:e breddgraden och ett eldupphör. Den senare konflikten upphörde dock inte där, utan kom att bli ett av den moderna tidens längsta krig. Under 1960-talet beslutade USA att intervensera militärt i Vietnam, trots förhandlingarna om vapenstillestånd. I Korea intervenserade USA däremot inte efter överenskommelserna om vapenstillestånd. Trots att de båda fallen är mycket lika varandra och faller inom samma tidsram så valde USA att gå åt två olika håll i konflikterna. Vår studie syftar till att undersöka varför USA valde att intervensera militärt i Vietnam på 60-talet, trots överenskommelserna om vapenstillestånd 1954, och inte i Korea där det beslutats om vapenstillestånd år 1953. I ett bredare perspektiv kan studien vara ett bidrag till den forskning som ämnar nå kunskap om varför vissa konflikter blir kortvariga, medan andra utdragna.

Uppsatsens frågeställning är således:

- Hur kan det förklaras att USA intervenserade militärt i Vietnam efter överenskommelserna om vapenstillestånd, men inte i Korea?

2. Teori

För att förstå de strukturella förutsättningarna för de båda konflikterna och tolka USA:s utrikespolitiska strategi i båda fallen använder vi ett realistiskt ramverk. Realismen utgår från premissen att det råder anarki i det internationella systemet, och att det faktum att ingen auktoritet står över staterna tvingar samtliga stater att "ta hand om sig själva". Det anarkiska systemet pressar stater att balansera för att försöka uppnå maktbalans (Donnelly 2013:37-38). De suveräna staterna ses som de centrala aktörerna på den internationella arenan, och relationerna mellan dem antas i huvudsak vara konkurrerande, även om samarbete förekommer i de fall som det gynnar staternas nationella intressen (Mastanduno, Lake & Ikenburry 1989, s. 459). Realismen kan delas in i flera olika inriktningar som delar samma grundtankar, men skiljer sig åt på andra sätt. Medan den klassiska realismen, med Morgenthau i spetsen, hävdar att statens utrikespolitiska ageranden till viss del är beroende av inrikespolitiska faktorer och statsapparatusens styrka, utesluter Waltz strukturalism istället mer eller mindre inrikespolitiska faktorer till förmån för strukturella förklaringar på systemnivå (Mastanduno & Ikenburry 1989, s. 460).

För att förstå USA:s roll i Korea- och Vietnamkriget måste konflikterna sättas i ett bredare sammanhang. Under efterkrigstiden rådde det bipolär maktbalans i det internationella systemet, med USA och västvärlden på ena sidan, och Sovjetunionen på andra (Hall 2013, s. 64). I en bipolär världsordning måste stormakterna, enligt realistisk teoribildning, balansera mot varandra, vilket de kan göra genom extern balansering och skapa allianser med andra stater (Burchill m.fl. 2013, s. 38). Både Korea- och Vietnamkriget var en del av det pågående Kalla kriget som fördes mellan stormakterna. Således kan konflikterna tolkas utifrån förutsättningarna att det rådde en bipolär maktbalans i världen, och att USA med sina utrikespolitiska strategier strävade efter att stärka den egna sidans relativa fördelar och försäkra sig om sin och sitt systems överlevnad.

2.1 Neoklassisk realism

Neoklassisk realism är en inriktning inom realismen som söker utveckla den klassiska realismen genom att inkorporera och utveckla rollen av inrikespolitiska variabler när det kommer till utrikespolitiskt beslutsfattande (Rose 1998, s. 153). Inom neoklassisk realism betraktas fortfarande det internationella systemet som den viktigaste variabeln som förklarar staters utrikespolitiska agerande, men här tas också faktorer som beslutsfattarnas perception och styrkan på statsapparaten i beaktning vid studiet av utrikespolitik (Meibauer 2019, s. 23, 26). Den neoklassiska realismen ställer sig kritisk till såväl *Innenpolitik*¹ som offensiv och defensiv realism. *Innenpolitik* anses vara missvisande för att den viktigaste faktorn som påverkar staters utrikespolitik i ett brett perspektiv, trots allt är statens relativa makt i förhållande till sin omgivning. Teoribildningen menar därför att analys av utrikespolitik bör börja där, och inte vid studium av inrikespolitiska variabler. Defensiv realism kritiseras för att vara för fokuserad på staters försvar mot hot, och därmed förbise betydelsen av att staters perception av externt hot kan formas av statens egna materiella tillgångar. Vidare kritiseras offensiv realism för att ge förvisso tydliga, men likväl missvisande och förenklade förklaringar och prediktioner. Istället för att anta att stater i första hand söker säkerhet i det internationella systemet, menar den neoklassiska realismen att stater ständigt reagerar på osäkerheten som råder i den internationella anarkin genom att försöka kontrollera och påverka sin omgivning (Rose 1998, s. 149-152).

Neoklassiska realister ställer sig i första hand frågan vad det internationella systemet har för effekt på nationellt beteende, då den viktigaste faktorn som påverkar staters beteende är deras relativa position i det internationella systemet. Relativ makt är med andra ord den viktigaste oberoende variabeln. Makt definieras i det här sammanhanget som den kapacitet eller de resurser som stater kan använda för att påverka varandra (Rose 1998, s. 151). Men trots att teorin i första hand söker förklaringar på systemnivå, menar neoklassisk realism att en teori som endast tar strukturella förklaringar på systemnivå i beaktning kommer göra missvisande och felaktiga bedömningar. För att kunna analysera hur stater förstår och agerar i

¹ *Innenpolitik* är ett tyskt ord för inrikespolitik, men används i det här sammanhanget som beteckning för teorier som betonar inrikespolitiska faktorer påverkan på staters utrikespolitik (Rose 1998, s. 156)

internationell politik måste det därför studeras hur strukturer på systemnivå översätts till utrikespolitiskt beteende genom mellanliggande variabler på statsnivå (Rose 1998, s. 154). Enligt teorin utgör strukturer på systemnivå parametrar för staters beteende, men strukturerna är inte specifika nog för att förklara beslutsfattarnas beteende. Därför måste beslutsfattarnas perception tas i beaktning (Meibauer 2019, s. 23).

Det räcker alltså inte att undersöka staters relativa tillgångar för att förstå deras utrikespolitiska agerande. En stor militär kapacitet i sig är inte mycket värt om det inte kan omsättas till utrikespolitik i praktiken. Zakaria skiljer, enligt Rose (1998, s. 162), därför på vad han kallar *national power* (en nations materiella tillgångar) och *state power* (en stats förmåga att använda dem), och menar att statsapparatusens styrka och struktur spelar roll för utrikespolitikens utformning. Staten och statsapparatusens vikt betonas ytterligare av Mastanduno, Lake och Ikenberry (1989, s. 463) som menar att statens förmåga att extrahera sociala resurser till förmån för militär mobilisering är avgörande för en stats relativa makt och förmåga att uppnå sina mål på den internationella arenan.

Därtill fäster neoklassiska realister vikt vid beslutsfattarnas perception av omvärlden och potentiella hot. Forskare som räknas till den här forskningstraditionen menar, till skillnad från offensiva realister, att man inte kan utgå från att stater (eller regeringar och beslutsfattare) alltid agerar rationellt. De menar istället att det kan vara svårt för stater att navigera i den internationella anarkin och att det därmed kan ske missbedömningar. Det är därför viktigt att beakta beslutsfattarnas perception av omgivningen och potentiella hot (Christensen 1997, s. 65-66). Därmed kan neoklassisk realism sägas vara en medelväg mellan strukturalistisk teori och konstruktivism. Enligt teoribildningen finns det å ena sidan en objektiv verklighet av relativ makt som har stor effekt på staters agerande, men samtidigt att stater inte alltid uppfattar den verkligheten på ett korrekt sätt, vilket gör att det ibland fattas beslut som kan framstå som ostrategiska (Rose 1998, s 153).

Vi menar att den neoklassiska realismens sätt att betrakta utrikespolitik lämpar sig bra för vår jämförande fallstudie. I och med att båda konflikterna utspelar sig under ungefär samma tidsperiod och mellan i stort sett samma aktörer finns det anledning att se till fler variabler än de som går att utläsa på systemnivå. Maktbalansen i det internationella systemet betraktar vi

som en viktig variabel i analysen, men vi menar att dessa förklaringar bör kompletteras med förklaringar på stats- och individnivå för att kunna dra slutsatser om skillnaderna i de specifika fallen.

2.2 Tidigare forskning

I litteraturen på området finns flera studier av Kalla kriget och relationerna mellan stormakterna. Bland annat har Melvyn B. Leffler (1992) gjort neoklassisk realistisk studie av USA:s utrikespolitik i början av Kalla kriget, där han undersöker Sovjetunionens och USA:s relationer, mål och relativa styrkor. I studien betonas vikten av beslutsfattarnas perception av externa hot, intressen och möjligheter. En annan som skrivit mycket om Kalla kriget är historikern John Lewis Gaddis (2005), som sätter både Koreakriget och Vietnamkriget i sitt större sammanhang och diskuterar hur konflikterna påverkade stormakternas relationer.

USA:s roll i Vietnamkriget har studerats av många och ur flera synvinklar. Frank C. Darling (1971) gör en geopolitisk analys av den amerikanska utrikespolitiken under Vietnamkriget, medan historikern Michael A. Hennessy (1997) skriver mer ingående om USA:s militära strategi i Vietnam mellan åren 1965-1972. En komparativ studie över USA:s utrikespolitik i Korea och Vietnam har visserligen gjorts av Chang Jin Park 1975, men han jämför USA:s agerande under krigens respektive aktiva perioder, 1950-53 och 1961-1973. I sin bok *Why Nations go to War* från 2005 analyserar den väl ansedda historikern John Stoessinger både Korea- och Vietnamkriget utifrån ett flertal faktorer. Victor D. Cha använder sig av neoklassisk realism för att studera amerikansk utrikespolitik i Asien (2000). Vad vi känner till har ingen genomfört en jämförande studie av vårt slag under den tidsperiod som står i fokus i den här undersökningen.

3. Metod och material

Studien är en jämförande fallstudie enligt mest lika-designen med variation på beroende variabeln (Esaiasson m.fl. 2017, s. 103). Fallen liknar varandra på flera relevanta oberoende variabler, men trots det varierar utfallet kraftigt. Konflikterna utspelar sig under samma tidsperiod, med samma ideologiska motsättningar och i stora drag samma involverade parter. I båda fallen försökte parterna lösa konflikten genom en uppdelning av länderna i ett kommunistiskt nord och ett kapitalistiskt syd samt ett eldupphör. Trots likheterna beslutade USA att intervensera militärt i Vietnam på Sydvietnams sida, i strid mot den internationella överenskommelsen om vapenstillestånd år 1954, medan USA inte intervenserade militärt i Korea efter uppgörelsen om vapenstillestånd år 1953.

Studien delas upp i ett avsnitt där USA:s agerande i Koreakriget analyseras utifrån tre oberoende variabler och ett avsnitt där USA:s agerande i Vietnamkriget analyseras enligt samma upplägg. Variablerna som analyseras är *andra stormakters involvering i konflikten*, *regimens statskapacitet*, och slutligen *militära styrkeförhållanden i regionen*. I den sista variabeln utgår vi främst från USA:s perception av styrkeförhållandena.

3.1 Definitioner och operationaliseringar

3.1.1 Andra stormakters involvering

Med utgångspunkt i neoklassisk realism söker vi i första hand strukturella förklaringar till USA:s agerande i de båda konflikterna (Rose 1998, s. 151). Vi gör därför en kartläggning av hur den internationella maktbalansen såg ut under 1960-talet, och vad det hade för betydelse för USA:s agerande. För att förstå USA:s beslut att intervensera i Vietnam efter överenskommelsen om vapenstillestånd, men inte i Korea, studerar vi därför andra stormakters involvering i konflikterna. Med utgångspunkten att konflikterna är uttryck för en större maktkamp mellan världens stormakter, undersöker vi huruvida maktrelationerna skiljde sig åt i de olika fallen. Vi kartlägger närmare bestämt vilka andra stormakter som var

involverade i konflikterna, i vilken grad de var involverade och i stora drag hur stor militär kapacitet de andra stormakterna hade. Med grad av involvering syftar vi på om de var involverade så tillvida att de skickade militärt och ekonomiskt stöd, eller om de själva bistod med militära styrkor (och i så fall hur stora). Vi tar även hänsyn till huruvida stormakterna hade kärnvapen, då kärnvapen har en viktig funktion som en avskräckande faktor inom realistisk teoribildning. På så vis studerar vi vilka strukturella faktorer som kan ha pressat USA till sitt agerande i de olika konflikterna.

I vår kartläggning utgår vi från historiska skildringar av situationen, i kombination med originaldokument i form av brev, telegram och rapporter som beskriver situationerna, för att få en så heltäckande bild som möjligt. I huvudsak har vi undersökt amerikanska dokument från CIA som utgjorde underlag för regeringens beslutsfattande. Enligt neoklassisk realism är det som sagt främst beslutsfattarnas perception och bedömning av situationen som lägger grund för beslutsfattande (Christensen 1997, s. 65-66; Rose 1998, s. 153).

3.1.2 Statskapacitet

Inom neoklassisk realism anses styrkan på en stats statsapparat vara av betydelse för statens utrikespolitiska agerande. Utan en stark och välfungerande statsapparat riskerar beslutsfattarna att ha bristande tillgång till eller överblick över landets militära resurser. Därför, anses det inom neoklassisk realism, är staten en viktig mellanliggande variabel mellan landets militära kapacitet och beslutsfattarnas agerande. Vägen mellan resurserna och beslutsfattandet ligger med andra ord i administrationen (Rose 1998, s. 161-162). Vi undersöker inte USA:s statskapacitet, utan de sydliga regimerna i Vietnam och Korea. Det görs i syfte att, baserat på deras statskapacitet, undersöka huruvida de hade olika möjlighet att mobilisera och försvara sig militärt, och därmed om de var i olika stort behov av militärt stöd från USA.

För att definiera en stark statsapparat har vi använt oss av de resonemang som framförs i Bäck & Hadenius diskussion kring begreppet statskapacitet (*state capacity*) som vi använder synonymt med styrka på ett lands statsapparat. Enligt dem är det fundamentalt för en välfungerande stat att ha suveränitet över de statliga organen. Det vill säga, att ingen annan konkurrerande makt ska ha kontroll över statens verksamhet (2008, s. 3). Därtill är det viktigt

med administrativ kapacitet, som innebär att de statliga organen faktiskt genomför de uppgifter de har att utföra. Till den här aspekten hör att de personer som anställs bör anställas på professionella grunder, att det ska finnas tydliga regler för beslutsfattande, att verksamheten bör genomsyras av transparens och att det ska finnas möjlighet till ansvarsutkrävande (Bäck & Hadenius 2008, s. 3).

Vår ursprungliga ambition var att studera de sydliga staternas statskapacitet utifrån fyra tydligt avgränsade faktorer. När Bäck och Hadenius mäter administrativ kapacitet utgår de huvudsakligen från mått på korruption och ett mer allmänt mått på *Bureaucracy Efficiency* från International Country Risk Guide (2008, s. 4-5). Vi hade tänkt använda oss av liknande mått från Världsbanken på grad av korruption, och *Quality of Public Administration Rating*. Därtill ämnade vi studera staternas skatteintäkter. Mått på korruption ger en bild av graden av transparens, ärlighet och yrkesmässighet som är viktiga komponenter i en väl fungerande statsapparat (Bäck & Hadenius 2008, s. 5). *Quality of Public Administration Rating* är ett mer allmänt mått på välfungerande administration där flera aspekter tas i beaktning (Världsbanken). Vidare kan en stats förmåga att generera skatteintäkter säga något om huruvida statsapparaten är fungerande eller inte. Det uppdagades dock att den data som finns tillgänglig från de stater vi tänkt undersöka inte sträcker sig tillräckligt lång tillbaka i tiden. Det saknas data från (Syd)Vietnam och Sydkorea från 1960-talet både på Världsbanken och Gap Minder.

Därmed har vi istället valt att utgå från mer beskrivande empiri i form av utsagor från involverade personer, och andra beskrivningar av hur väl statsapparaten i respektive land fungerade. Vi utgår i huvudsak från beskrivningar av situationen av historiker, i kombination med en rapport från vice president Lyndon B. Johnson som var på besök i Vietnam år 1966 och beskriver hans uppfattning av hur väl staten fungerade. Vi bedömer att vår kombination av historiska skildringar och originalkällor som visar vilka bedömningar som gjordes från amerikanskt håll, ger ett gott underlag för att förstå USA:s beslut att intervensera i Vietnam men inte i Korea, baserat på de sydliga regimernas statskapacitet och därmed förmåga att försvara sitt territorium. Vi gör bedömningen att tillgången till originalhandlingar påverkar undersökningens validitet på ett positivt sätt.

3.1.3 Militära styrkeförhållanden i regionerna

Den tredje oberoende variabeln som studeras är hur de militära styrkeförhållandena i regionerna såg ut. Det mäts genom undersökningar av båda sidornas militära kapacitet, i termer av antal soldater och materiel och hur stort militärt stöd de nordliga och sydliga regimerna hade av externa parter. I huvudsak har vi valt att utgå från USA:s uppskattningar av sidornas militära styrka. Vi har till stor del fokuserat på CIA-rapporter som beskriver ländernas militära kapacitet. Att utgå från amerikanska källor som beskriver de militära styrkeförhållandena går i linje med teoribildningens syn på utrikespolitik som betonar att det är beslutsfattarnas perception av andra parter militära styrka som är central i det utrikespolitiska beslutsfattandet (Christensen 1997, s. 65-66). Därtill råder det brist på tillförlitlig information om exakt antal soldater och militär utrustning, varför det mest lämpade materialet i vårt fall är amerikanska bedömningar av parternas militära kapacitet. Vi kompletterar undersökningen av militär kapacitet med information om parternas militära strategi, som statsvetaren John G. Stoessinger (2005), och historikern Michael A. Hennessy (1997) har skrivit om.

3.2 Avgränsning

Vietnamkriget varade under mycket lång tid (exakt hur lång konflikten var är omdiskuterat och beror på hur man väljer att räkna), och Koreakriget är ännu inte över formellt sett. Det finns därför en bred tidsram att studera, och en mängd presidenter, generaler och andra beslutsfattare som bytts ut under årens lopp. Således finns det skäl att närmare fastställa vilken tidsperiod det är som studeras i undersökningen. Överenskommelserna om vapenstillestånd formulerades 1953 i Koreakonflikten och år 1954 i Vietnam. Under 1960-talet beslutade USA att öka sin militära närvaro i Vietnam, och samtidigt minska sin närvaro i Sydkorea - trots att hotet från Nordkorea var som störst under den här perioden. Vi har därmed valt att i huvudsak fokusera på USA:s agerande i båda situationerna under 1960-talet.

Givet att vi studerar en lång tidsperiod krävs ett visst urval av händelser och material. Vi är genom hela studien tydliga med vilka händelser och vilket material som studeras, och

bedömer att vi har goda skäl till våra val. Det hade emellertid varit möjligt att fokusera på andra aspekter och då möjligen nå andra resultat. Vi menar dock att den transparens som genomsyrar analysen bidrar till studiens intersubjektivitet (Esaiasson m.fl. 2017, s. 25-26).

4. Analys

4.1 Korea

4.1.1 Andra stormakters involvering i Koreakriget

Nedan följer en kartläggning av andra stormakters involvering i Koreakriget och hur relationerna och den internationella maktbalansen såg ut efter överenskommelserna om vapenstillestånd 1953. Avsnittet avslutas med en redogörelse för hur relationerna såg ut under 1960-talet, och därmed presenteras en bild av den internationella maktbalansen som kan förklara varför USA på 1960-talet inte valde att trappa upp sin militära närvaro i Sydkorea, utan istället tvärtom.

För att förstå USA:s agerande under och efter Koreakriget är det viktigt att studera maktbalansen i det internationella systemet. Efter att Kina 1949 hade fallit under kommunistiskt styre (Lundestad 2000, s. 48) växte sig det uppfattade hotet om kommunismens spridning allt större. Det fanns en rädsla för att kommunismen skulle sprida sig till fler länder, däribland Korea (US National Archives, 2020). Den uppfattningen var en del av “dominoteorin”, “containment-teorin” eller “uppdämningspolitik”, som innebär att kommunismen måste hållas tillbaka genom aktiva handlingar innan den sprids vidare till grannländer i en form av dominoeffekt (Lundestad, 2000, s. 57, 97-98). Amerikanerna hade sett kommunismen spridas från Sovjetunionen till Kina, och var oroad över de kommunistiska rörelser som spred sig i bland annat Korea, Vietnam, Burma och Malaysia (*The Vietnam War*, avsnitt 1, 2017).

I Koreakriget deltog USA och FN-styrkor på Sydkoreas sida, medan Sovjetunionen och Kina var involverade på Nordkoreas sida. I början visade Sovjetunionen bara ekonomiskt och politiskt stöd, men bidrog så småningom även med piloter, vilket ledde till den sällsynta företeelsen under kalla kriget att amerikaner och sovjeter faktiskt stred mot varandra (National Museum of the United States Air Force, 2015). Så småningom deltog även Kina med styrkor, i form av en så kallad “frivilligkår”. I ett telegram från Mao Zedong till Stalin, skickat 9 oktober 1950, skriver Mao att: “The troops might begin to cross into Korean

territory by about 15 October. I have already informed Cde. Kim Il Sung regarding the decision to send the Chinese volunteer army to Korea.” (Chinese Government, Mao Zedong 1950). Efter vapenstilleståndet 1953 drog Kina så småningom tillbaka sina styrkor. Under åren efter kriget fram till sent 1960-tal stabiliserades situationen, och ingendera av stormakterna agerade aktivt i regionen. Den sydkoreanske presidenten Syngman Rhee var för ett återupptagande av kriget för att återförena Korea men USA säkerställde att vapenstilleståndet bevarades (CIA 1953, s. 3).

På 1960-talet hade såväl det nordliga som det sydliga styret konsoliderats, och stormakterna hade antagit en mer försiktig hållning. Sovjetunionens inflytande på Nordkorea var fortfarande starkt, men det kinesiska inflytandet hade minskat drastiskt till följd av den så kallade den Sino-Sovjetiska brytningen, som började med Chrusjtjovs fördömande av Stalin 1956 (Soviet Government, Chrusjtjov, 1956). Då Mao inte delade Chrusjtjovs tolkning av hur marxismen bör tillämpas i praktiken, uppstod en splittring mellan Kina och Sovjetunionen (Chinese Government, Mao Zedong, 1959). Koreanerna kritiserade Maos anti-sovjetiska och mer radikala hållning, och år 1966 drog Kina hem sin ambassadör från Pyongyang, på grund av Nordkoreas kritik och beslut att ställa sig på Sovjetunionens sida. Dikteringen från ett möte mellan Nordkoreas ambassadör i Moskva och den sovjetiska statschefen Podgorny år 1967 lyder:

N.V. Podgorny stressed that the USSR and the DPRK are tied with the treaty of friendship, co-operation and mutual help, which serves as a reliable guarantee for the DPRK in repelling possible attacks upon her security. Soviet military forces are standing guard for the interests of the socialist camp. The imperialists cannot fail to take these circumstances into account, and they will hardly attempt to attack the DPRK. [...]. (Soviet Government, 1967)

Splittringen inom det kommunistiska blocket försvagade deras maktposition i det internationella systemet och tvingade dem till ett mer försiktigt förhållningssätt på den internationella arenan (CIA 1970). Den så kallade Puebloincidenten 1968, som beskrivs mer under avsnitt 4.1.3, var visserligen en aggressiv handling, men den var samtidigt noggrant begränsad för att inte leda till en större konflikt (Koh 1969, s. 961). Ytterligare en tänkbar förklaring till parternas mer försiktiga förhållningssätt under senare hälften av 1960-talet kan

vara att alla tre antagonisterna i det skedet hade kärnvapen till sitt förfogande, vilket orsakade ett säkerhetsdilemma (Arms Control Association, 2019; Hall 2014, s. 64). Kärnvapnen förenklade bedömningen av sidornas militära kapacitet. Båda stor- eller supermakterna visste att den andra förfogade över tillräckliga kärnvapenresurser för att kunna förgöra sin motpart. Tillståndet som rådde kallas *mutual assured destruction* (MAD) och hindrade USA och Sovjetunionen från att genomföra direkta militära offensiver på motståndarens territorium (Hall 2014, s. 64).

Avslutningsvis kan USA:s och FN:s beslut att stödja Sydkorea i konflikten ses som ett uttryck för extern balansering mot det växande hotet som Sovjetunionen och kommunismen ansågs utgöra. När den kommunistiska sidan så småningom försvagades under 1960-talet, stabiliserades maktbalansen på Koreahalvön. Det minskade hotet från Nordkorea i kombination med stormakternas ömsesidiga förgörelsekapacitet kan vara bidragande faktorer på systemnivå till det amerikanska beslutet att reducera sin militära närvaro i Sydkorea.

4.1.2 Sydkoreanska regimens statskapacitet

I det följande redogörs för den sydkoreanska regimens statskapacitet, med särskilt fokus på president Park Chung Hees regim under 1960-talet. Utifrån det dras slutsatser om tänkbara förklaringar till varför USA beslutade att reducera sin militära närvaro i Sydkorea.

Mellan 1948-1960 styrdes Sydkorea av den USA-influerade antikommunisten Syngman Rhee som kom till makten efter Sydkoreas första demokratiska val (Yough Ick Lew & Hyug-Baeg Im, 2020). Med tiden ska Rhee dock ha blivit mer auktoritär och förtryckande, och då studenterna i landet gjorde uppror år 1960 avgick Rhee och lämnade landet (Djun Kil Kim 2005, s. 158). Då bildades Sydkoreas andra republik, och ledarna valdes genom demokratiska val. Däremot gick det dåligt för Sydkorea ekonomiskt och redan 1961 genomfördes en militärkupp. Det militära styret varade till 1963, då president Park Chung-Hee vann det demokratiska valet (Djun Kil Kim 2005, s. 160-161). Park satt fram till sin död år 1979, och var därmed den första presidenten att styra landet under en längre tid (Djun Kil Kim 2005, s. 171). Under 1960-talet utvecklades statens administrativa kapacitet och landet påbörjade en kraftig ekonomisk utveckling (Djun Kil Kim 2005, s. 163, 169). Park prioriterade utveckling i Sydkorea över återförening av Korea, och under hans tid mottog Sydkorea stort finansiellt

stöd från USA och Japan. Infrastrukturen byggdes ut, och mycket fokus lades på att stärka staten (Djun Kil Kim 2005, s. 163-164). I en studie av Sydkoreas skattepolitik från Världsbanken hävdas att:

The turning point in Korea's development history came in 1966. After Park Chung Hee took power, the government's Herculean efforts to improve tax administration and root out corruption were critical in raising tax revenues (Joon-Kyung Kim & K.S. Kim, 2011, s. 9).

En stat som har möjlighet att generera skatteintäkter och samtidigt arbetar aktivt mot korruption visar tecken på att ha en fungerande statskapacitet (Joon-Kyung Kim & K.S. Kim 2011, s. 8; Bäck och Hadenius 2008, s. 5). Genom ökade skatteintäkter och en mer välfungerande administration stärks således ett lands makt i det internationella systemet.

Ytterligare en indikator på att Sydkorea hade en fungerande statsapparat och därmed tilltagande statskapacitet under Parks regim, var att Sydkorea under senare delen av 1960-talet och början på 1970-talet var en aktiv krigförande makt i Vietnam och skickade soldater till konflikten. Mellan 1965 och 1973 ska 312 853 sydkoreanska trupper ha slagits på Sydvietsams sida (Djun Kil Kim 2005, s. 164). En regering som saknar kontroll över sin egen stat, eller förmåga att rusta militärt för att värna sin egen säkerhet, skulle med största sannolikhet heller inte ha möjlighet att skicka soldater för att strida i ett annat land. Sydkoreas motiv för att skicka styrkor till Vietnam trots en tydlig hotbild från Nordkorea var främst ekonomiskt stöd från USA (Duiker, 2011, s. 1728). Washington betalade Parks regim betydande summor i utbyte mot militär assistans i Vietnam, något som Sydkorea behövde för sina stora satsningar på infrastruktur och ökad ekonomisk tillväxt. Det är därmed tänkbart att en regering med möjlighet att skicka soldater utomlands inte är i behov av någon större amerikansk närvaro för att tillvarata sina egna nationella intressen. USA gjorde därmed bedömningen att det var riskfritt att minska sin militära närvaro i området. I en CIA-rapport från 1970, döpt till "The Changing Scene in South Korea" framgår ett antal motiv till USA:s förändrade förhållningssätt till Sydkorea.

South Korea's position on the Korean peninsula has improved considerably in recent years. It has had a long period of political stability. The economy is booming. Its military strength

poses a substantial deterrent to any North Korean invasion. And South Korea's international position is notably stronger than that of the North. The planned withdrawal of one US Army division from South Korea will not of itself significantly alter this balance (CIA 1970, .s 1).

Som citatet ovan visar, gjorde de amerikanska beslutsfattarna bedömningen att amerikansk närvaro i regionen inte längre var nödvändig i samma grad som tidigare. Under 1960-talet hade Sydkorea på flera områden utvecklats till en starkare stat, med minskat behov av amerikanska styrkor i landet.

4.1.3 Militära styrkeförhållanden i Korea

Nedan följer en genomgång av de militära styrkeförhållandena i Korea under framförallt 1960-talet. Fokus ligger på USA:s perception av de nordkoreanska respektive sydkoreanska arméernas styrka och kapacitet. Här diskuteras även Koreakonflikten i relation till Vietnamkriget och hur prioriteringar mellan konflikterna kan ha påverkat det amerikanska beslutet.

Under 1960-talet började den militära balansen på Koreahalvön luta till Sydkoreas fördel (CIA, 1970). Vid krigets första skede hade det stått klart att ett Sydkorea utan internationellt stöd inte kunde stå emot Nordkorea, och statens överlevnad säkrades av FN:s och USA:s ingripande (Stoessinger 2005, s. 63). Vid 1960-talets mitt fanns dock tydliga relativa fördelar i antalet soldater för Sydkorea. Enligt rapporter från CIA hade Sydkorea år 1967 cirka 535 000 aktiva soldater, medan Nordkorea beräknades ha 344 000 (CIA, 1967 a, s.11). Dessutom fanns det fortfarande 48 000 amerikanska trupper i Sydkorea (CIA 1967 a, s.12). Samtidigt började Nordkorea skifta sin militära strategi från ett fokus på regelrätt anfall över den 38:de breddgraden. Med FNL i Vietnam som förebild påbörjades istället en infiltrationskampanj som syftade till att sabotera och underminera den sydliga regimens funktionsduglighet och stöd (CIA 1967 a, s.1). Under den här tiden fick Nordkorea stort militärt stöd, främst från Sovjetunionen. Enligt en artikel i New York Times från 1968 hävdade amerikanska experter att mer än hälften av Nordkoreas stridsflygplan var sovjetiska, samt att "The North Korean army ... is equipped almost exclusively with Soviet equipment." (Koh 1969, s.958) Tack vare det sovjetiska stödet var det nordkoreanska flygvapnet större och starkare än Sydkoreas, men i övrigt hade den sydkoreanska armén övertag (CIA 1967 a, s. 11).

Mellan åren 1966-1969 pågick vad som ibland kallas "The Korean DMZ conflict", eller det "andra" Koreakriget, som var en rad militära sammandrabbningar vid den 38:e breddgraden (Wilson Center 1). I januari 1968 ägde två incidenter rum där Nordkorea attackerade Sydkorea och amerikanska styrkor i regionen. Den 23 januari inträffade det som brukar kallas "Puebloincidenten" då Nordkorea attackerade och kapade ett amerikanskt spionfartyg beläget i närheten av Koreahalvön. En av de 83 i den amerikanska besättningen ska ha dött i attacken (Newton 1992, s. 51-70). Några dagar tidigare hade 31 specialtränade nordkoreanska soldater tagit sig in i Sydkorea i syfte att mörda den sydkoreanska presidenten. Specialstyrkan ska ha lyckats ta sig nära det Blå huset, som är presidentens residens, men den sydkoreanska militären dödade 29 av de 31 soldaterna. En soldat tillfångatogs och en lyckades fly (Bishop 2018). Soldaten som lyckades fly heter Kim Shin-jo och i en intervju med NBC News år 2018 uttrycker han att 1968 var året som spelade störst roll i termer av Nord- och Sydkoreas relationer, enligt hans mening. Det här ska ha varit året då Nordkorea var på sin topp ekonomiskt och militärt (Bishop 2018). Trots det ökade hotet från Nordkorea, och att president Park uttryckt önskan om ökad amerikansk närvaro i Sydkorea, valde USA istället att reducera antalet soldater i området. I ett brev den 10 juni 1969 från president Nixon till president Park förklarar Nixon:

I am very much aware of the military capabilities of the North Korean regime and the threatening attitude of their leaders. I share your concern about it. I was therefore glad to get your views on ways to meet this continuing threat. I will keep them very much in mind and can assure you that they will receive most serious consideration by my Administration (US Government, 1969 a).

I Nixons brev kan det utläsas att han tycks vara mån om fortsatt goda relationer med Sydkorea, men inte planerar att sätta in mer militärt stöd. Det bekräftas av att han i november inleder en promemoria till Henry Kissinger, som då var nationell säkerhetsrådgivare, med orden "I think the time has come to reduce our Korean presence." (US Government, 1969 b). I Kissingers svar till Nixon framgår det att president Park är orolig för vad amerikansk reducering av sina styrkor i området riskerar att leda till. Park hävdar, enligt Kissingers promemoria, att Nordkorea inte kommer inleda fullskaligt krig så länge den sydkoreanska

ekonomin är framgångsrik och amerikanska styrkor blir kvar, men att ett krig enligt honom är oundvikligt om de amerikanska styrkorna dras tillbaka (US Government 1969 c). Trots Parks farhågor kring det nordkoreanska hotet, skickar president Nixon i juli 1970, efter flera månader av planering inför reducerad militär närvaro, ett brev med förslag på en minskad militär styrka i regionen. Som kompensation erbjuder han Park ökat ekonomiskt stöd och militär rådgivning med syfte att modernisera och effektivisera de sydkoreanska trupperna (US Government 1970 a).

Beslutet att reducera sin militära styrka i området kan förstås ytterligare utifrån de uppskattningar och prediktioner som görs under ett möte med FN:s säkerhetsråd den 4 mars 1970. I protokollet redogör den dåvarande CIA-direktören Richard Helms för hur Nordkoreas flotta och luftvapen moderniserats med sovjetisk utrustning mellan 1966 och 1968, och hur deras marktrupper i huvudsak är utrustade med sovjetiskt materiel (US Government 1970 b) . Nordkorea ska år 1970 ha minskat sin styrka till 350 000 aktiva soldater, i kontrast mot de Sydkoreanska trupperna på över en halv miljon. Därtill ska nordkoreanerna, enligt Helms uppskattning, ha bristande transport men desto starkare luftvapen. Han uppskattar vidare att mellan 15-10 procent av Nordkoreas BNP går till försvaret, och att över 20 procent av alla män i Nordkorea är aktiva inom militären, vilket orsakar arbetskraftsbrist som påverkar ekonomin negativt.

Därmed presenterar Helms en bild av att Sydkoreas militär har ett övertag över Nordkoreas år 1970, och tillägger att han inte misstänker att Nordkorea planerar att inleda några konventionella krigsoperationer mot Sydkorea inom den närmsta framtiden. Enligt Helms uppmuntrar varken Kina eller Sovjetunionen till några sådana operationer. Han menar vidare att den sydkoreanska armén är bättre förberedda nu mot nordkoreanska infiltrationsförsök. De hade utvecklat ett sofistikerat system för att bemöta infiltration (US Government 1970 b). Således kan en förklaring till varför USA valde att reducera sin militära närvaro i Sydkorea var USA:s bedömning att den sydkoreanska militären var tillräckligt stark för att stå emot Nordkoreas armé utan fortsatt amerikanskt stöd. I en CIA-rapport angående beslutet att dra tillbaka en amerikansk division från Sydkorea år 1970 framgår att "the South Korean military has shown increasing skill in coping with North Korean guerilla infiltration efforts. With U.S.

air and and logistic support, South Korea should be able to successfully defend against an all out North Korean attack” (CIA 1970, s. 5).

Sett i en bredare kontext kan USA:s beslut att reducera sina styrkor i regionen även ses som ett sätt att koncentrera sin militära styrka i de regioner som var viktigast för att balansera mot det större hotet som Sovjetunionen och kommunismen ansågs utgöra. Barry Holmström (1972, s. 22) skriver att Koreahalvön inte ansågs vara en strategiskt viktig region ur amerikansk synvinkel på samma sätt som Vietnam gjorde. Möjligen beror det på att om Vietnam förlorades till kommunismen, riskerade grannländerna Laos och Kambodja att följa efter. Spridningsrisken var inte lika påtaglig i Korea eftersom Korea bara gränsar till de redan kommunistiska stormakterna Kina och Sovjetunionen. Därmed kan amerikanerna antas ha varit mer oroliga för Vietnams framtid än för Koreas.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det, trots presidents Parks farhågor, rådde en regional maktbalans på Koreahalvön. Nordkoreas misslyckade försök till intervention och infiltration av Sydkorea vittnar om att den sydkoreanska regimen var kapabel att stå emot Nordkoreas armé. Det stärks av den ovan nämnda CIA-rapporten från 1970 som uttrycker att det råder en relativ maktbalans i Korea (s. 5). Därför kan man från amerikanskt håll ha velat fokusera sina styrkor där de behövdes som bäst - i Vietnam. Det kan ses som resultatet av en ren kalkylering av hur man mest effektivt nådde sitt mål, vilket vid den här tiden var containment och balans mot Sovjetunionen.

4.2 Vietnam

4.2.1 Andra stormakters involvering i Vietnamkriget

Vi har tidigare konstaterat att Koreakriget var ett exempel på det som inom realistisk teoribildning kallas balansering, i syfte att uppnå maktbalans i det internationella systemet. Även Vietnamkriget var en konflikt under Kalla kriget där USA:s aktivitet kan ses som balansering mot ett växande Sovjetunionen och spridande kommunism. I Vietnam bidrog USA under 1960-talet med starkt och aktivt militärt stöd till den sydvietnamesiska regimen. Sovjetunionen gav stöd till Nordvietnam och hade gjort det under en längre tid, men de ska

aldrig ha skickat soldater eller piloter till konflikten. Istället bidrog de med ekonomiskt bidrag och militär utrustning i form av lastbilar, vapen och teknologiskt stöd (CIA, 1967, b). Det kommunistiska Kina hade också en viktig roll i Vietnamkriget. Redan 1949 började Kina stödja Ho Chi Minh och hans parti, och stödet fortsatte till krigslutet 1975, med rådgivning, kunskap, träning och resurser (Wilson Center 2). Jämfört med stödet som Nordkorea fick av Kina och Sovjetunionen var stödet som Vietnam fick svagare. Varken Sovjetunionen eller Kina bidrog med soldater till frontlinjen, utan endast rådgivare och viss auxiliär personal bakom fronten (Kimball 1997, s. 159).

Både Kinas och Sovjetunionens involvering i konflikten hade en viktig avskräckande funktion. Trots att de inte bidrog med soldater till kriget visste USA att de båda var starka militära makter. Sovjetunionen hade kärnvapen sedan 1949 (Arms Control Association, 2019), och Koreakriget hade gjort amerikanerna medvetna om att även Kina var en viktig och stark militär aktör på den internationella arenan (Stoessinger 2005, s. 80; Wilson Center 2). Lyndon B. Johnson ska ha varit rädd att Kina skulle intervensera på Nordvietnams sida om de upplevde att det behövdes, och hans rädsla var sannolikt berättigad. Historikern Qiang Zhai hävdar i en intervju med The Wilson Center att:

There was a secret agreement between Hanoi and Beijing that if the Americans launched a ground invasion of North Vietnam (at that time, the United States had restricted itself to a bombing campaign), China would send ground troops into North Vietnam and would not allow the United States to defeat Hanoi (Wilson Center 2).

CIA var också medvetna om att det kinesiska kärnvapenprogrammet var långt kommet redan 1960 (CIA 1960), och risken för kärnvapenkrig togs på allvar. I en rapport från 1966 diskuterar CIA vilken effekt användandet av amerikanska kärnvapen skulle ha på konflikten och bortser inte från möjligheten att Kina skulle ge vedergällning (CIA 1966, a). Niccolò Machiavelli, som ofta ses som en förebild inom realistiskt tänkande, skriver i sitt berömda verk *Fursten* att “Any harm done to a man must be of the kind that removes any fear of revenge” (2008 [1532], s. 11). Det är tänkbart att USA hade resonerat så i en liknande situation några decennier tidigare. Bombningarna av Hiroshima och Nagasaki år 1945 var en tydlig signal till världen att USA var den överlägsna makten på den internationella arenan,

och Japan tvingades kapitulera. Under 1960-talet hade dock den internationella maktbalansen förändras, och USA var inte längre världens enda kärnvapenmakt. På så vis kan det hävdas att MAD-doktrinen, teorin om *mutually assured destruction*, var en dämpande och balanserande faktor under kriget (Hall 2014, s. 64).

I och med att vi studerar de två regionerna under samma tidsperiod ser maktbalansen i det internationella systemet likadan ut, och trots att Sovjetunionens och Kinas stöd till Nordvietnam var svagare än stödet de bidrog med i Korea, valde USA att intervensera militärt i Vietnam på 1960-talet. Orsakerna till den amerikanska interventionen kan därför antas förklaras bättre på stats- och individnivå.

4.2.2 Sydvietnamesiska regimens statskapacitet

I Sydvietnam rådde stor instabilitet under 1950- och 1960-talet. Den kanadensiska historikern Hennessy beskriver det som att “The 1954 Geneva agreements established South Vietnam as a de facto state, but international agreements could be little accord South Vietnam viability as a nation” (1997, s. 39). Den bilden delades dock inte av alla. I en rapport från 1961, från sitt besök i Vietnam, meddelar vice president Lyndon B. Johnson att:

The situation in Viet Nam is more stable than is indicated by newspaper and other reports reaching Washington in recent weeks. Economic conditions within the city of Saigon are at least superficially good and that, in itself for the short run, is a prop to stability. Similarly, conditions in the rural areas are not believed to be desperate, although merchants in Saigon complain in some cases they are unable to supply their normal customers in the provinces due to increased Viet Cong activity.

The picture we receive at home has been colored by journalistic sensationalism.[...] (US Government 1961)

Dock uttrycker Johnson längre ner i brevet en del farhågor för Diems regim. Han förklarar risken för att regimen förlorar greppet om nationen, och möjligheten att en stor andel av det vietnamesiska folket av olika anledningar går med i kampen på Viet Minh:s (kommunisternas) sida. Därtill betonar han risken för att regeringen och byråkratin kan

misslyckas med att upprätthålla och stärka sin lyhördhet för folkets sociala, ekonomiska och politiska behov. Han uttrycker särskild oro för folket på landsbygden (US Government 1961).

Baserat på Hennesseys beskrivning av Vietnam på 60-talet, kan Johnsons farhågor antas ha besannats. Hennessey målar upp en bild av utpräglad korruption bland de administrativa organen som därtill var dåligt utformade, och menar att armén inte kunde räknas med, och vidare att polisen i stor utsträckning var dominerad av den kriminella organisationen Binh Xuyen. På landsbygden dominerade två religiösa sekter, Cao Dai och Hoa Hao, som deltog i kriget med militära styrkor. Diems regim ska därtill ha varit mycket förtryckande, och det genomfördes stora utrensningar av alla som troddes vara kommunister eller medlemmar i Viet Minh (Hennessy 1997, s. 39-40). Diem själv var katolik, och den buddhistiska majoriteten i landet visade ofta tydliga tecken på missnöje då deras rättigheter inte respekterades. År 1963 skedde massiva protester mot Diems regim av buddhister med vida uppmärksammade självbränningar från buddhistiska munkar (CIA, 1963; The Vietnam War, avsnitt 2, 2017). Ytterligare en händelse som är en indikator på stora brister i statsapparaten och hög korruption inom polisen är det uppmärksammade fotografiet på när polischefen i Saigon skjuter en FNL-sympatisör på öppen gata (BBC 2018-01-09). Om polischefen i huvudstaden tar sig friheten att avrätta någon utan föregående juridisk process, är det ett tecken på stora brister i rättssystemet och statsapparaten. Enligt Hennessy (1997, s. 39) ska den amerikanska ambassadören Maxwell Taylor ha beskrivit situationen under mitten av 1960-talet som ett fyrfrontsrig mellan regeringen mot generalerna, buddhisterna mot regeringen, generalerna mot ambassadören och generalerna mot Viet Cong (FNL).

I en stat som är präglad av korruption begränsas administrationens öppenhet och övergripande kontroll. Dessutom bidrar korruption, enligt Bäck och Hadenius, till feldistribution av offentliga resurser, vilket i sin tur reducerar statsapparaten effektivitet (2008, s. 5). Hennessys beskrivning av utpräglad korruption inom såväl administrationen som polisväsendet, i kombination med skildringarna av regeringens brist på kontroll inom olika områden, indikerar alltså på stora brister i statsapparaten. En svag statsapparat påverkar en stats utrikespolitiska handlingsutrymme avsevärt enligt neoklassiska realister (Rose 1998, s.

161-162). Den svaga statsapparaten kan antas ha bidragit till att regeringen hade bristande tillgång till och överblick över Sydvietsnams militära resurser. Dessutom kan avsaknaden av kontroll över samhället i stort ha lett till en oförmåga att extrahera sociala resurser till militär mobilisering (Mastanduno, Lake & Ikenberry 1989, s. 463). Diemregimens brist på kontroll och oförmåga att mobilisera militärt, kan därmed vara en viktig faktor till att USA beslutade att öka sin militära närvaro i landet. De kan ha gjort bedömningen att Diemregimens statskapacitet var för låg för att kunna stå emot externa hot.

Det finns indikatorer på att den amerikanska regeringen hade bristande tilltro till Diems regim (Hennessy 1997, s.98). Bland annat uttrycker Johnson sin misstro till regimen och dess ledare i sin rapport till presidenten:

A final indication of the danger is the fact that the ordinary people of the cities and probably even more of the rural areas are starved for leadership with understanding and warmth. There is an enormous popular enthusiasm and great popular power waiting to be brought forth by friendly personal political leadership. But it cannot be evoked by men in white linen suits whose contact with the ordinary people is largely through the rolled-up windows of a Mercedes-Benz (US Government 1961).

Här tycks Johnson ironisera Diems sätt att styra, samtidigt som han pekar på riskerna med den bristande popularitet regimen hade hos folket. Vidare ska han ha uttryckt att kriget kunde vinnas om den amerikanska militära närvaron och strategin ökade ytterligare (Hennessy 1997, s. 98).

År 1963 genomfördes en statskupp mot Diems regim, som USA inte gav aktivt stöd till, men heller inte motsatte sig (Hennessy 1997, s. 40; The Vietnam War, avsnitt 2, 2017).

Statskuppen ökade dock inte stabiliteten i området - snarare tvärtom. Året efter statskuppen genomfördes sju militärkupper och det rådde i praktiken anarki i Sydvietnam vilket FNL utnyttjade (Schandler 2009, s. 152). USA hade stora problem med att hantera de eskalerande upproren, militärkupperna och de politiska fraktionskamper som pågick. Samtidigt var sydvietnamesiska armén nära upplösning. En förklaring till den sydvietnamesiska arméns brister, går att finna i en CIA-rapport från 1966: *“One factor is that much of the army rank*

and file, like the population in general, lacks a positive commitment to the government”. (CIA 1966 c, s.15). Det här går att knyta till den neorealistiska tanken om att en svag stat har svårt att mobilisera och bygga en stark armé (Mastanduno, Lake & Ikenberry 1989, s. 463).

Sammanfattningsvis kan det hävdas att den sydvietnamesiska staten hade avsevärt mycket lägre statskapacitet än den sydkoreanska regimen. I Sydvietnam rådde i praktiken anarki, och de statliga organen var i stor utsträckning präglade av korruption. Således hade den sydvietnamesiska staten svårt att organisera och effektivisera sin armé, och var därmed i stort behov av amerikanskt stöd. En förklaring till att USA intervenerade på Sydvietnams sida, men inte i Korea, kan därmed härledas till den bristande förmågan hos den sydvietnamesiska staten att försvara sig mot det nordvietnamesiska hotet.

4.2.3 Militära styrkeförhållanden i Vietnam

I Vietnam skedde under 1960-talet en stor upprustning av de militära styrkorna på båda sidor av den 17:de breddgraden. Enligt CIA:s rapporter beräknades Nordvietnam år 1966 ha mellan 378 000 och 470 000 reguljära trupper, med cirka 45 000 av dessa positionerade i Sydvietnam. Tillsammans med FNL och andra gerillaorganisationer uppskattades i samma CIA-rapport det finnas runt 270 000 fientliga trupper på sydvietnamesisk mark (CIA 1966 b, s. 6-7). Den sydvietnamesiska militären var därmed betydligt svagare med totalt endast 285 000 aktiva soldater (CIA 1966 c, s. 4). Däremot ska den amerikanska närvaron ha varit stor. Uppemot 400 000 amerikanska soldater ska ha varit positionerade i Sydvietnam i slutet av 1966 (Jones 2015, s. 40). Utan de amerikanska styrkorna i Sydvietnam, kan FNL:s militär beräknas ha varit betydligt starkare än de sydvietnamesiska styrkorna. Nordvietnam fick därtill stöd av Kambodja och Laos genom tillåtelse att använda deras territorium, och materialimporter som exempelvis lastbilar från kommunistiska stater (CIA 1967 b, s. 8). Det kan förklara varför den amerikanska regeringen kände behov att öka sitt militära stöd till Sydvietnam. Det var ett sätt att försöka säkra regimens överlevnad och samtidigt balansera mot Sovjetunionen och hindra spridningen av kommunismen.

Något som ytterligare stärkte obalansen mellan regimerna var Nordvietnams militära strategi. De påbörjade under början av 1960-talet en långsiktig plan för infiltration av Sydvietnam och

etablerade stora gerillaceller understödda av reguljära nordliga soldater (CIA 1966 b, s.10). Strategin började så småningom ge konkreta resultat, och effekten på den sydliga regimen var tydlig. Dels skedde en stor ökning i antal desertörer i den sydvietnamesiska armén (CIA 1966 c, s.14) och därtill urholkades befolkningen tro på att Sydvietnam kunde vinna kriget (CIA 1966 c, s.18). I början av 1960-talet ökade dessutom kommunisternas upproriska operationer mot Diems regim markant (Hennessy 1997, s. 14). Vid den tiden hade kvarvarande medlemmar i det kommunistiska och nationalistiska Viet Minh - samma styrkor som slogs för självständighet från Frankrike - åter börjat slåss. De hade format FNL, och under Hanois direktiv bedrev de sin verksamhet på Sydvietnamesisk mark. De utförde terroråd, gerillakrig och politiska aktioner. Enligt Hennessy (1997, s. 14) var mellan 10-15 procent tränade i Nordvietnam för att sedan infiltrera Sydvietnam. Snart infiltrerade runt 10 000 soldater Sydvietnam årligen, och de kom att utgöra ett enormt hot mot den sydvietnamesiska regimen.

I början av 1960-talet, under John F. Kennedys styre, började USA på allvar öka sin militära närvaro i Vietnam. Under hans styre genomgick USA ett avgörande skifte från att ha haft marginellt engagemang i konflikten, till mer direkt och påfallande involvering. I början av 1960-talet ökade antalet militära rådgivare i Vietnam avsevärt och Kennedy auktoriserade användandet av det mycket skadliga och kontroversiella ämnet napalm och andra antipersonella vapen (Stoessinger 2005, s. 96). Enligt Stoessinger var Kennedy omgärdad av rådgivare som betraktade Vietnam som mer av ett militärt än ett politiskt problem, och menade att man med ökad militär utrustning kunde garantera seger inom en snar framtid. Kennedy ska, enligt Stoessinger, ha ställt sig skeptisk till dessa antaganden, men låtit siffror och fakta övertala honom (2005, s. 96). Samtidigt var Kennedy under den här tiden pressad av flera andra faktorer. Hans första veckor som president hade inte gått bra. Han hade till exempel låtit inleda en militäroperation i Grisbukten på Kuba som slutade i katastrof, han lyckades inte hindra Sovjetunionen från att bygga Berlinmuren, han valde att inte intervensera mot ett kommunistiskt uppror i Laos och hans möte med Chrusjtjov i Wien var ett misslyckande (The Vietnam War, avsnitt 2, 2017; Stoessinger 2005, s. 96). Han blev kraftigt kritiserad för att inte kunna hantera det växande kommunisthotet i världen, vilket kan ha bidragit till att han kände sig pressad att agera i Sydvietnam (The Vietnam War, avsnitt 2, 2017).

Sammantaget kan det konstateras att en huvudsaklig orsak till att USA valde att öka sin militära närvaro i Sydvietnam var att de hade mycket svårt att kontrollera hotet från Nordvietnam. Det berodde inte i huvudsak på att Nordvietnam fick mycket stöd från Sovjetunionen och Kina som bara bidrog ekonomiskt och med utrustning, utan främst på svårigheten att hantera den nordvietnamesiska gerillakrigföringen. Trots att USA bidrog med utrustning, rådgivning, finansiella medel och hundratusentals soldater, fungerade den amerikanska konventionella krigföringen dåligt mot FNL:s gerillataktik. Det, i kombination med de inrikespolitiska faktorer som nämnts i avsnittet ovan, bidrog till att den Sydvietnamesiska armén hade svårt att försvara sig mot Nordvietnam. Således var de i stort behov av ökat amerikanskt stöd. Därtill finns det flera indikatorer på att de amerikanska presidenterna kände sig pressade att vinna (eller inte förlora) Vietnamkriget, vilket också kan vara en bidragande faktor till USA:s ökade militära närvaro i Vietnam. Det kan tänkas att USA något decennium tidigare hade kunnat ta till starkare medel och visa att de var den överlägset starkare krigförande makten, som de gjorde mot Japan 1945. Men tiderna var förändrade, och den internationella maktbalansen såg inte likadan ut längre. Med Sovjetunionens och Kinas utvecklade kärnvapenprogram var oron för kärnvapenkrig ett faktum, och från amerikanskt håll vågade man troligtvis inte riskera att de drogs in ytterligare i konflikten.

5. Resultat och diskussion

Inom neoklassisk realism betraktas det internationella systemet som den viktigaste variabeln som förklarar staters utrikespolitik. För att förklara varför USA handlade på olika sätt i de två liknande utrikespolitiska situationerna har vi därför valt att studera andra stormakters involvering i de två fallen och undersöka hur den internationella maktbalansen påverkade USA:s agerande. Vi fann att Nordkorea hade ett starkt ekonomiskt, politiskt och militärt stöd från Kina och Sovjetunionen, främst under Koreakrigets aktiva period 1950-1953. Det militära stödet minskade dock under 1960-talet, dels till följd av det rådande vapenstilleståndet och därmed minskade hotet, men också till följd av den sino-sovjetiska konflikten, där Nordkorea valde Sovjetunionens sida och därmed förlorade det kinesiska stödet. I Vietnam å andra sidan fick den nordvietnamesiska sidan aldrig någon aktiv militär hjälp från sina allierade, utan stödet bestod istället av ekonomiska bidrag och militär utrustning och expertis. På den här nivån finns således inga uppenbara orsaker till varför USA valde att intervensera militärt i Vietnam men inte i Korea under 1960-talet.

På statsnivå såg situationen emellertid annorlunda ut i länderna. En viktig mellanliggande variabel inom neoklassisk realism är just kvaliteten, eller styrkan, på statsapparaten, vilken vi har undersökt genom att studera de sydliga regimernas statskapacitet. Den sydkoreanska staten utvecklades mycket under 1960-talet. Under den här tiden tog den ekonomiska utvecklingen fart, infrastrukturen byggdes ut och staten kunde generera skatteintäkter. Därtill hade Sydkorea möjlighet att bidra med militära styrkor i Vietnam, vilket är en ytterligare indikation på en fungerande statsapparat. En stark statsapparat bidrar, enligt neoklassisk realism, till en stats möjlighet att mobilisera militärt och påverkar således statens utrikespolitiska agerande. Att den sydkoreanska regimens statskapacitet kraftigt stärktes under 1960-talet kan därmed vara en bidragande faktor till det amerikanska beslutet att reducera sin militära närvaro i Sydkorea. I Sydvietnam såg situationen annorlunda ut. Den statliga administrationen och polisväsendet ska ha varit präglad av hög grad av korruption, de administrativa organen ska ha varit dåligt utformade och staten utsattes ständigt för uppror och massiva protester. Därmed hade de, i enlighet med hur statens roll beskrivs inom

neoklassisk realistisk teori, svårt att rusta militärt och därmed svårt att försvara sig mot Nordvietnam. Det kan därför vara en bidragande faktor till att USA gjorde bedömningen att öka sin militära närvaro i Sydvietnam, trots överenskommelserna om vapenstillestånd 1954. Sammanfattningsvis kan beslutet att intervensera i Vietnam, men inte i Sydkorea, härledas till att den sydvietnamesiska regimen hade avsevärt mycket lägre statskapacitet än den sydkoreanska, vilket gjorde att Sydvietnam var i större behov av amerikanskt stöd än Sydkorea.

Vi har därtill studerat de militära styrkeförhållandena i regionerna, med huvudsakligt fokus på USA:s perception av styrkeförhållandena, då det är beslutsfattarnas perception av en situation som lägger grunden för beslutsfattandet enligt neoklassisk realism. Den sydkoreanska armén bedömdes av CIA år 1967 vara större och starkare än den nordkoreanska armén, med undantag för flygvapnet. Vid de tillfällen som Nordkorea hade gjort militära provokationer eller infiltrationsförsök mot Sydkorea, hade den Sydkoreanska armén kunnat stå emot angreppen. Därmed kan det amerikanska beslutet att reducera sin militära närvaro i området förklaras med att den sydkoreanska armén var stark nog att stå emot hotet från Nordkorea utan ökad amerikansk närvaro. Situationen var annorlunda i Vietnam. Trots att Nordvietnams armé inte stöddes med kinesiska eller sovjetiska soldater, var deras armé starkare än Sydvietnams. De mottog därtill stort ekonomiskt och materiellt stöd av de kommunistiska stormakterna. Dessutom använde de en militär strategi som var mycket svår att försvara sig mot med konventionella metoder. Det gjorde att den sydvietnamesiska regimen var i stort behov av stöd från USA. Både Kennedy och Johnson var också pressade av ett flertal faktorer som bidrog till att de uppfattade det som nödvändigt med en amerikansk och sydvietnamesisk vinst i kriget. Även det bidrog till de ökade militära insatserna i regionen.

Avslutsningsvis kan det konstateras att Korea- och Vietnamkriget är två konflikter som till synes är mycket lika varandra, men som i själva verket är skiljer sig åt på några avgörande punkter. Konflikterna utspelar sig förvisso under samma tidsperiod, med samma ideologiska motsättningar och i stora drag samma involverade parter. I båda konflikterna kom parterna överens om ett vapenstillestånd och en uppdelning av länderna i ett kommunistiskt nord och ett kapitalistiskt syd, år 1953 och 1954. Trots det kom Vietnamkriget att bli ett av den

moderna efterkrigstidens längsta och mest förödande krig, med hög amerikansk involvering, medan situationen på Koreahalvön förblev relativt stabil. I korthet kan det härledas till att den Sydkoreanska regimen på 1960-talet var stark nog att försvara sig militärt mot ett Nordkorea som blev försvagat efter bristande relationer med Kina, och inte gjorde några större ansträngningar för att återföreina Korea. I Vietnam däremot, slogs en instabil och sargad stat och armé mot ett starkt Nordvietnam som genom upprepade ansträngningar gjorde allt för att förena landet under kommunistiskt styre. Sydvietnam var därför i stort behov av amerikanskt stöd, vilket USA bidrog med för att balansera mot Sovjetunionen och hindra spridningen av kommunismen.

Vi har sökt förklaringar till varför USA valde att intervensera i Vietnam på 1960-talet, efter överenskommelsen om vapenstillestånd, men inte i Korea. Då vår studie fann att faktorer på statsnivå var av central betydelse styrker vårt resultat tanken om att det är gynnsamt att använda flernivåanalyser för att förklara staters utrikespolitiska ageranden. För att vidare undersöka förklaringskraften hos flernivåanalyser kan fortsatta studier av andra utrikespolitiska situationer med liknande förutsättningar men skilda utfall vara av intresse. Dessutom kan studien kompletteras med ytterligare mellanliggande variabler, alternativt studeras ur andra aktörers perspektiv.

6. Referensförteckning

6.1 Primärmaterial

Chinese Government, Mao Zedong, 1950. *Telegram from Mao Zedong to Filippov (Stalin)*.

Wilson Center. Digital Archives. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/175795> Hämtdatum: 2020-05-13

Chinese Government, Mao Zedong, 1959. *Outline for Speech on the International Situation*.

Wilson Center. Digital Archives. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/118893> Hämtdatum: 2020-05-14

CIA, 1953. "Document no. 75", i *Current Intelligence Bulletin*. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/1953-12-10.pdf> Hämtdatum: 2020-05-10

CIA, 1960. *Memorandum. Subject: Communist China's Nuclear Weapons Programs*.

[Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/CIA-RDP82R00129R000100130024-0.pdf>

Hämtdatum: 2020-05-10

CIA, 1963. *Special Report, Office of Current Intelligence: The Buddhists in South Vietnam*

[Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/CIA-RDP79-00927A004100030002-4.pdf>

Hämtdatum: 2020-05-11

CIA, 1966 (a). *Memorandum for the Director. Subject: Use of Nuclear Weapons in the Vietnam War*. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/DOC_0001166479.pdf Hämtdatum:

2020-05-11

CIA, 1966 (b). "North Vietnamese Military Potential for Fighting in South Vietnam", i *National Intelligence Estimate Number 14.3-66* [Elektronisk] Tillgänglig: https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/DOC_0000013189.pdf Hämtdatum: 2020-05-11

CIA, 1966 (c). *Intelligence Memorandum. The South Vietnamese Army Today*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/CIA-RDP79T00826A001500010021-6.pdf> Hämtdatum: 2020-05-11

CIA, 1967 (a). "North Korean Intentions and Capabilities With Respect to South Korea" i *Special National Intelligence Estimate Number 14.2-67*. [Elektronisk] Tillgänglig: https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/DOC_0001218147.pdf Hämtdatum: 2020-05-10

CIA, 1967 (b). "Capabilities of the Vietnamese Communists for Fighting in South Vietnam", i *Special National Intelligence Estimate Number 14.3-67*. [Elektronisk] Tillgänglig: https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/DOC_0001166441.pdf Hämtdatum: 2020-05-10

CIA, 1970. "The Changing Scene in South Korea" i *National Intelligence Estimate Number 42-70*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/CIA-RDP06C02121R000100020002-4.pdf> Hämtdatum: 2020-05-14

Soviet Government, 1967. *Record of Conversation Between N.V. Podgorny and Ambassador of the DPRK in the USSR Kim Chunbong*. Wilson Center. Digital Archives. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/111189> Hämtdatum: 2020-05-10

Soviet Government, Khrushchev, Nikita, 1956-02-25. *Khrushchev's Secret Speech, 'On the Cult of Personality and Its Consequences,' Delivered at the Twentieth Party Congress of the*

Communist Party of the Soviet Union. Wilson Center. Digital Archives. [Elektronisk]

Tillgänglig:

<https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/115995.pdf?v=3c22b71b65bcbbe9fdfadead9419c995> Hämtdatum: 2020-05-14

The Korean War Armistice Agreement. 1953-07-27. United States Forces Korea (USFK) [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.usfk.mil/Portals/105/Documents/SOFA/G_Armistice_Agreement.pdf

Hämtdatum: 2020-05-17

US Government, 1961. *60. Report by the Vice President*. Foreign Relations of the United States, 1961-1963, Volume I, Vietnam, 1961. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1961-63v01/d60> Hämtdatum: 2020-05-11

US Government, 1969 (a). *25. Letter From President Nixon to Korean President Park*.

National Archives, Nixon Presidential Materials. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1969-76v19p1/d25> Hämtdatum: 2020-05-10

US Government, 1969 (b). *45. Memorandum From President Nixon to the President's Assistant for National Security Affairs (Kissinger)*. National Archives, Nixon Presidential Materials. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1969-76v19p1/d45> Hämtdatum: 2020-05-10

US Government, 1969 (c). *46. Memorandum From the President's Assistant for National Security Affairs (Kissinger) to President Nixon*. National Archives, Nixon Presidential Materials. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1969-76v19p1/d46> Hämtdatum: 2020-05-10

US Government, 1970 (a). *64. Letter From President Nixon to Korean President Park*.

National Archives, Nixon Presidential Materials. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1969-76v19p1/d64> Hämtdatum: 2020-05-10

US Government, 1970 (b). 55. *Draft Minutes of a National Security Council Meeting*. National Archives. Foreign Relations of the United States, 1969–1976, Volume XIX, Part 1, Korea, 1969–1972. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1969-76v19p1/d55> Hämtdatum: 2020-05-11

6.2 Sekundärmaterial

American Military History. Kapitel 28, “The U.S. Army in Vietnam” 632. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://history.army.mil/books/AMH/AMH-28.htm> Hämtdatum: 2020-05-14

Arms Control Association, 2019. “Nuclear Weapons: Who Has What at a Glance”. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.armscontrol.org/factsheets/Nuclearweaponswhohaswhat> Hämtdatum: 2020-05-14

Atomic Heritage Foundation, 2014. “Soviet Atomic Program”. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.atomicheritage.org/history/soviet-atomic-program-1946> Hämtdatum: 2020-05-12

BBC, 2018-01-09. “Eddie Adams' iconic Vietnam War photo: What happened next” [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-42864421> Hämtdatum: 2020-05-17

Bäck, Hanna & Hadenius, Axel, 2008. “Democracy and State Capacity: Exploring a J-Shaped Relationship” i *Governance*, vol. 21(1) s. 1–24, [Elektronisk] Tillgänglig: <https://search-ebSCOhost-com.ludwig.lub.lu.se/login.aspx?direct=true&db=bth&AN=31180753&site=eds-live&scope=site> Hämtdatum: 2020-05-06

Cha, Victor D., 2002. “Abandonment, Entrapment, and Neoclassical Realism in Asia: The United States, Japan, and Korea”, i *International Studies Quarterly*, Vol. 44 (2), 2000.

[Elektronisk] Tillgänglig: <https://academic.oup.com/isq/article/44/2/261/1822738>

Hämtdatum: 2020-05-17

Christensen, Thomas J. 1997. "Perceptions and Alliances in Europe, 1865-1940", i

International Organization Vol. 51(1) s. 65-97 [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.jstor.org/stable/2703952?seq=1#metadata_info_tab_contents Hämtdatum:

2020-05-17

Darling, Frank C. 1971. "American Policy in Vietnam: Its Role in the Quakeland Theory and International Peace.", i *Asian Survey* Vol. 11(8) s. 818-39. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.jstor.org/stable/3024642?seq=7#metadata_info_tab_contents Hämtdatum:

2020-05-06

Djun Kil Kim, 2005. *The History of Korea*. Greenwood Press.

Donnelly, Jack, 2013. "Realism", i Burchill, Scott – Linklater, Andrew – Devetak, Richard –

Donnelly, Jack – Nardin, Terry – Paterson, Matthew – Reus-Smith, Christian – True, Jacqui.

Theories of International Relations. Uppl: 5:1 New York: Palgrave Macmillan.

Duiker, William J. 1995 "Mercenaries and Lyndon Johnson's "More Flags": The Hiring of Korean, Filipino and Thai Soldiers in the Vietnam War Robert M. Blackburn", *The American Historical Review*, 100(5), p. 1728. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://eds.b.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=f9861bbd-a221-48a7-9e20-9126013d07de%40pdc-v-sessmgr06> Hämtdatum: 2020-05-17

Esaiasson, Peter – Gilljam Mikael – Oscarsson, Henrik – Towns, Ann – Wängnerud Lena,

2017. *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Uppl: 5:1.

Stockholm: Wolters Kluwer.

Gaddis, John Lewis. 2005. *The Cold War : A New History*. Penguin Press.

Hall, Martin, 2014. "Realism" i Gustavsson, Jakob & Badersten, Björn (red.). *Internationella Relationer*. Uppl: 3:1 Lund: Studentlitteratur.

Hennessy, Michael A., 1997. *Strategy in Vietnam. The Marines and Revolutionary Warfare in I Corps, 1965-1972*. Praeger.

Holmström, Barry, 1972. *Koreakriget i svensk debatt*. Uppsala: Rabén & Sjögren.

Jones, Frank, 2015. *Buying Time 1965-1966. The U.S. Army Campaigns of the Vietnam War*. Center of Military History, United States Army. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://history.army.mil/html/books/076/76-2/cmhPub_76-2.pdf Hämtdatum: 2020-05-15

Joon-Kyung Kim & K.S. Kim 2011. *Tax Administration Reform in Korea and Its Implications**. Världsbanken. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://olc.worldbank.org/system/files/Korea%20Tax%20Policy%20Case%20Study.pdf>

Hämtdatum: 2020-05-11

Kimball, Jeffrey 1997. "Russia's Vietnam War". i *Reviews in American History* 25, (1): 157-162. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.jstor.org/stable/30030762?seq=3#metadata_info_tab_contents Hämtdatum:

2020-05-15

Koh, Byung Chul, 1969. "North Korea and the Sino-Soviet Schism." i *The Western Political Quarterly* 22, (4): 940-62. [Elektronisk] Tillgänglig:

https://www.jstor.org/stable/447045?seq=19#metadata_info_tab_contents Hämtdatum:

2020-05-12

Leffler, Melvyn P., 1992. *A Preponderance of Power: National Security, the Truman Administration, and the Cold War* Stanford, California: Stanford University Press.

Lundestad, Geir, 2000. *Öst, väst, nord, syd. Huvuddrag i internationell politik efter 1945*.

Uppl: 4:1. Lund: Studentlitteratur.

Machiavelli, Niccolò, 2008 [1532]. *The Prince*. Oxford University Press.

Malkasian, Carter, 2001. *The Korean War 1950-1953*. Fitzroy Dearborn Publishers.

Mastanduno, Michael, – Lake, David A. – Ikenberry, John G, 1989. “Toward a Realist Theory of State Action.” i *International Studies Quarterly* 33 (4): 457. [Elektronisk]

Tillgänglig:

<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edb&AN=27519153&site=eds-live&scope=site>. Hämtdatum: 2020-05-05

National Museum of the United States Air Force, 2015. “Soviets Pilots over MiG Alley”

[Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.nationalmuseum.af.mil/Visit/Museum-Exhibits/Fact-Sheets/Display/Article/196389/soviet-pilots-over-mig-alley/> Hämtdatum: 2020-05-14

Newton, Robert E., 1992. *The Capture of the USS Pueblo and Its Effect on SIGINT*

Operations (8 CeO). National Security Agency. Center for Cryptologic History. [Elektronisk]

Tillgänglig:

https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB278/US_Cryptologic_History--The_Capture_of_the_USS_Pueblo.pdf Hämtdatum: 2020-05-10

Park, Chang Jin, 1975. “American Foreign Policy in Korea and Vietnam: Comparative Case Studies”. i *The Review of Politics*” Vol. 37 (1) 1975. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.cambridge.org/core/journals/review-of-politics/article/american-foreign-policy-in-korea-and-vietnam-comparative-case-studies/C5686F3D13235940C27AF1EDEEAEB89>

Hämtdatum: 2020-05-17

Rose, Gideon, 1998. "Neoclassical Realism and Theories of Foreign Policy." i *World*

Politics. 51, no. 1, 1998. s. 144-72. [Elektronisk] Tillgänglig: www.jstor.org/stable/25054068

Hämtdatum: 2019-05-04

Schandler, Herbert, 2009. *America in Vietnam: The War That Couldn't Be Won*. Rowman & Littlefield Publishers.

Stoessinger, John G., 2005. *Why Nations go to War*. Thomson Learning.

The Vietnam War, 2017. "Déjà Vu" (Avsnitt 1) [Dokumentär]. Regissör: Ken Burns - Lynn Novick. PBS, 2017-09-17. Netflix.

The Vietnam War, 2017. "Riding the Tiger" (Avsnitt 2) [Dokumentär]. Regissör: Ken Burns - Lynn Novick. PBS, 2017-09-18. Netflix.

Onea, Tudor, 2012. "Putting the 'Classical' in Neoclassical Realism: Neoclassical Realist Theories and US Expansion in the Post-Cold War" i *Sage Journals* Vol. 26 (2) 2012.

[Elektronisk] Tillgänglig: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0047117811430674>

Hämtdatum: 2020-05-04

US National Archives. "US Enters the Korean Conflict" [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.archives.gov/education/lessons/korean-conflict> Hämtdatum: 2020-05-11

Wilson Center 1. "The "Second" Korean War, 1967-1969". Wilson Center. Digital Archives.

[Elektronisk] Tillgänglig:

<https://digitalarchive.wilsoncenter.org/collection/119/the-second-korean-war-1967-1969>

Hämtdatum: 2020-05-17

Wilson Center 2. *China Contributed Substantially to Vietnam War Victory, Claims Scholar*.

Wilson Center. Digital Archives. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.wilsoncenter.org/article/china-contributed-substantially-to-vietnam-war-victory-claims-scholar> Hämtdatum: 2020-05-15

Världsbanken. "CPIA quality of public administration rating (1=low to 6=high)".
[Elektronisk] Tillgänglig: <https://data.worldbank.org/indicator/IQ.CPA.PADM.XQ>
Hämtdatum: 2020-05-17

Young Ick Lew & Hyug-Baeg Im, 2020. "South Korea. History.", i *Encyclopaedia Britannica* [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.britannica.com/place/South-Korea/History>
Hämtdatum: 2020-05-10